

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marție, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

ARCHIEPISCOPUL ȘI METROPOLITUL IOAN METIANU.

(Urmare și fine).

În asemenea măsură îmbucurătoare s'au sporit la Arad și fundațiunile de stipendii în cei 20 de ani din urmă, mai ales prin cele două fundațiuni mai mari a fericitei *Elena G. Birta*, și a fericitului *Teodor Papp* (la finea an. 1897 de 67.000 fl.) așa că pe când diecesa mai nainte cu 20 de ani nu dispunea decât de un singur stipendiu din fundațiunea I. Popovici Popfy (de 15.000) astăzi dispune de 3 stipendii diecesane de câte 400 fl., de 12 stipendii de câte 200 florini, și de alte 30 dela câte 50 până la câte 300 florini; de tot dar de 45 stipendii.

În anul 1894, s'au ameliorat salariile învățătorilor, ridicându-se mai peste tot la minimul de 300 fl. prescris de lege, cu excepțiunea unor parochii de tot mici și sêrace, cari au rămas avisate la ajutorul diecesei.

În decursul celor 20 de ani din urmă s'au zidit 104 biserici și s'au reparat 205 dintre cele vechi.

S'au zidit vre-o 150 școle nouă și s'au reparat la 100 din cele vechi.

Astfel școlele încă s'au sporit în mod îmbucurător, căci pe când înainte cu 23 de ani aveam în eparchia Aradului numai 503 școle, astăzi avem peste 653, prin urmare un sporiu de peste 150 școle și tot atâta învățători, provăduți cu dotațiunea recerută.

Adaugem la locul acesta și acel fapt îmbucurător, că pe lângă toate cercările și necazurile, diecesa nu a pierdut nici una din școlile noastre confesionale!

Cu un cuvânt s'au sporit în modul cel mai îmbucurător capitalele bisericilor și școlare, atât în diecesă cât și în centru, și putem afirma, că partea leului o are episcopul Ioan Mețianu în pogresul făcut și în sporirea averii întregii eparchii, până la suma considerabilă de 8.306,901 fl. 96. cr. cât era la finea anului 1897. La acesta sumă centrul contribuie cu 1.308,768 fl. 98 cr. Numai capitalele bisericilor și școlare ale parochiilor se urca la 2 milioane, abstragând spesele zidirii și reparării numerôselor biserici și școle; pre când la 1875 bisericile parochiale aveau un capital de abia 580.786.05; ăr capitalul fondurilor diecesane din centru erau la 1878: 38687 fl. 16. cr. Din fondurile foste comune, s'a făcut la 1884, (până atunci administrate de o epitropie separată de Consistoriu) 399.389 fl. 20½ cr. adică în total 438,070 fl. 36½ cr., deci averea centrală s'a sporit în decursul păstorirea episcopului Ioan Mețianu, cu aproape un milion.

Aceste sunt rezultate înaintea cărora trebuie să se plece ori-ce om na-procupat.

Pe cât de încordată a fost atențiunea și neobosite năsuințele Preasfinției Sale între întărirea și desvoltarea temeliilor materiale ale bisericii sale, pe atât de stăruitoriu a fost de altă parte și pe terenul progresului moral al credincioșilor săi, pentru cari la toate ocaziunile și mai ales în deseale sale visitațiuni cașonice, aproape în totă eparchia avea cuvinte de îmbărbătare, de mângâiere și preste tot statură părintească și înțelepte. Afară de aceea a adresat și mod periodic în toți anii cuvinte de învățătură poporului și anume la sărbătorile Născeri Domnului, la Anul-nou și la Învierea Domnului, precum și din 2—3 ani și la începutul anului școlar.

Iară de altă parte a fost totdeauna un păstoriu deștept al tuturor sale, căutând a o apăra pe ea, instituțiunile și drepturile ei, câștigate cu multă luptă și necaz.

În general putem să accentuăm că astăzi sôrtea unui arhieru român din patrie, nu este de invidiat, sciind că are să resimță toate greutățile câte se revarsă — durere — cu îmbelșugare asupra tuturor instituțiunilor culturale ale poporului român, că trebuie se-i sângereze inima, când se vede necesitat a sta neputincios în fața bolnăviciosului curent, care nu vede cu ochi buni nici cel mai mic progres făcut din partea naționalităților. Astfel stând lucrul putem afirma, că și Preasfinția Sa a avut în înalta sa funcțiune de până acuma, multe dîle amare și grele, mai ales, că tocmai în deceniile din urmă s'au ivit mulțime de cercări asupra bisericii noastre naționale. În fața acestora Presfinția Sa a stat, împreună cu ceilalți arhierii ai noștri, ca o sentinelă credincioasă a bisericii sale, la postul său. În această luptă s'au ales, firesce, numai cu succesul moral și au salvat, dacă nu cauza însăși, cel puțin vaza bisericii și a înaltului ei cler.

Astfel în primul an al arhieriei sale — în 1875 — a avut a se lupta contra proiectului de lege despre pensionarea învățătorilor din țară. Preasfinția Sa, cu ceilalți arhierii, a nisuit la locurile competente a scôte pre învățătorii noștri confesionali de sub dispozițiunile fondului de pensiune regnicolar, căci biserica noastră se ocupă însăși cu intențiunea a înființa un asemenea fond de pensiune; dar întreprunerea înaltului nostru cler nu s'a luat în considerare, și proiectul a devenit lege.

Mai târziu, în 1879, s'a ivit nouă pedecă în desvoltarea culturală a poporului nostru, prin dispozițiunile proiectului, devenit apoi lege, pentru introducerea limbii maghiare, ca studiu obligat și în școlele noastre elementare. Cu ar-

gumente basate în cele mai cardinale principii ale pedagogiei moderne, au aretat arhieriei noștri, în frunte cu de curând repausatul metropolit Miron Romanul, incorectitatea tendințelor acelu proiect, accentuând, că prin introducerea unei limbi străine în instrucțiunea elementară a copiilor, se va naște în capul lor confuzie, iar nu lumină și noțiuni clare. Mai ales au combătut însă ingerința prea mare, ce aceea lege o atribue organelor statului și în special inspectorilor regesci de școle, pe contul autonomiei noastre bisericesti.

Tot asemenea s'a continuat lupta în 1883 contra proiectului, mai târziu lege, despre introducerea limbii maghiare și în școlele medii confesionale, și ărăși în special pentru ingerința prea estinsă a statului, asupra școlelor medii ale unei biserici autonome.

În anul 1885, cu provocare la legea care îndreptătesce pe confesiuni a-și înființa școle medii din mijlocele proprii, a cerut Preasfinția Sa, cu multă stăruință, concesiune pentru înființarea unui gimnasiu român confesional în Arad, de care în acele părți este foarte simțită lipsă; dară justa cerere s'a denegat tocmai din acea parte, care este mai mult datăre a promova cultura tuturor popoarelor din patrie.

În 1891 s'a luptat contra proiectului de lege despre asilele de copii în etate dela 3—6 ani; dar fără rezultat.

În 1893, când de odată cu ameliorarea salariilor învățătorilor, s'a croit o nouă ingerență aproape nețermurită din partea statului în acele școle confesionale, la a căror susținere acela contribuie cu preste 60 fl. pe an, a luptat din toate puterile contra reușirii acelor tendențe; dar asemenea fără succes, ca și în celelalte cauze.

Dela școle au trecut atacul asupra instituțiunilor culturale și la biserică. Anume 1894 s'au pus pe tapet introducerea legilor politico-bisericesti: a căsătoriei civile, a matriculelor de stat, cari ambele sunt vătămătoare precum pentru bisericile celelalte, așa și pentru biserica noastră ortodoxă. Resultatul este tuturor cunoscut.

Iară în anul expirat, 1898, când s'a pertractat în casa magnaților proiectul de lege despre dotațiunea clerului, fiind Escelentia Sa repausatul metropolit Miron Romanul bolnav, Preasfinția Sa părintele Ioan Mețianu a susținut și apărat, ajutat și de votul părintelui episcop Nicolae Popea dela Caransebeș, punctul de vedere al bisericii noastre în contra dispozițiunilor vătămătoare din acel proiect, devenit apoi lege, ca articolul XIV din 1898. În această afacere eparchiile noastre au așternut și câte-o reprezentațiune scripturistică, atât la dietă cât și la casa de sus.

Acestea sunt numai așașicând momentele externe din lupta pentru susținerea instituțiunilor noastre bisericesti, dară nu este ăi, în care se nu simță mai ales episcopii greutățile, ce se opun înaintării culturale a poporului nostru din comunele încredințate arhieriei lor, și se nu fie necesităta a se îngriji și a munci pentru delăturarea ori cel puțin împuținarea acelor.

Cu un cuvânt întrăgă activitatea acestui înalt prelat, ca și a celorlalți arhierii ai noștri, poartă în sine firul roșu al dorințelor ferbinți de a promova cât mai mult binele poporului român, în fruntea căruia a ajuns.

La 11/23 Iunie 1889, împreună cu metropolitul Miron, a chirotonit întru arhieru pe arhimandritul arhieriscopesc Nicolae Popea, actualul episcop al diecesei Caransebeșului, în biserica parochială din Sibiu-cetate, iar la 2/14 Iulie 1889, din însărcinarea Esc. Sale repausatului metropolit Miron Romanul, a introdus pe Preasfinția Sa părintele Nicolae Popea, în oficiul său arhieresc.

Ca episcop — la anul 1879 — I. Preasfinția Sa a fost distins din partea Majestății Sale Împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I. cu ordul coronei de fer clasa a II, pentru „meritele sale pe terenul bisericesc, școlar și filantropic”. Cu această distincțiune este împreunat și titlul de baron, de care însă Înaltpreasfinția Sa până ădi nu s'a folosit; iar la 1896 a primit o nouă distincțiune dela Maiestatea Sa: ordul Francisc Iosif clasa I.

Aceste sunt în liniamente generale faptele de până acuma ale noului nostru metropolit. Din ele se compun bărnela punții, care i-a făcut posibilă trecerea dela Arad la Sibiu, la demnitatea bisericescă cea mai înaltă în biserica ortodoxă română din patrie. Ele au inspirat pe membri măritului nostru congres întrunit în sesiunea electorală, ca în ședința dela 19/31 Decembre 1898 să se concentreze încrederea asupra sa. Înalt Preasfinția sa a întrunit 68 din 106 voturi.

La 49 dîle după alegere, Maiestatea Sa preainălțatul nostru Împărat și Rege Francisc Iosif I. s'a îndurat preagrățios a întări votul măritului nostru congres național bisericesc și despre acesta a emis decretul de întărire cu datul 18 Februarie nou 1899.

În urmarea acestora Înaltpreasfinția Sa a cerut termin pentru depunerea jurământului de fidelitate, pe carele l'a făcut Luni la 15/27 Februarie înaintea

domnitorului fiind de față ministrul cultelor Dr. Iuliu Wlassics, uşierul suprem de curte contele George Bánffy şi Vértessy, carele a cetit formula de jurământ.

Luni, în 22 Februarie (6 Martiu) s'a ținut în biserica catedrală din Arad serviciu divin, la care au asistat cea mai mare parte a preoților din dieceasă și mii de credincioși, spre a-și lua, cu lacrimi în ochi, rămas bun dela Preasfințitul lor episcop, care cu atâta dragoste i-a păstorit aproape un pătrar de secol. Veteranul protopresbiter Constantin Gurban, a rostit cu fișcă căldură o măestră alocuțiune către părintele, ce se desparte de eparchia sa, atingând mai multe momente din activitatea și trecutul arhierului. Marți s'a ținut consistor plenar,

în care I. P. Sa și-a luat adio dela Consistorul diecesan, pe care l'a condus în timp de 24 ani.

Joia viitoare a sosit la noua sa reședință în Sibiu, fiind pe tot parcursul căii dela Arad până la Sibiu, salutat de fiii sei sufletești, mic și mare, tineri și bătrân; iar Duminică, în 28 Febr. (12 Martiu) întrunindu-se membrii congresului, va fi introdus în mod festiv în scaunul de metropolit.

D-zeu se-i lungescă firul vieții, ca se pōtă cârmui biserica ortodoxă română pe calea binelui și a progresului încă un lung șir de ani.

Situațiunea și misiunea bisericeii.

Biserica serbeză Duminică o și de bucurie. După o veduvie — de astădată cam îndelungată — biserica va celebra solemnul act de instalare al Inalt Preasfinției Sale, Archiepiscop-Metropolit Ioan Meșianu; ea va saluta cu iubire, venerațiune și însuflețire Capul ei suprem, și ea va saluta în venerata persoană a Inalt Preasfinției Sale reînvierea acelei legături prețioase între biserică și inutul ei Domnitor, ce o constituie împreună încredere a Ma-jestății Sale și a bisericeii, — încredere împreună, care a înălțat pe Inalt Preasfinția Sa la scaunul metropolitan.

Trecutul lung și bogat în fapte mari și merite neperitōre al Inalt Preasfinției Sale ne servesc de garanția unui viitor promițtor. Biserica întregă își aședă încrederea sa în probata înțelepciune și neobosita energie a Inalt Preasfinției Sale, și toți fiii devotați bisericeii, cu suflet și devotament vor spriginii intențiunile și năzuințele nobile ale Inalt Preasfinției Sale în înalta, dar grăua sa pozițiune.

Privirile tuturor vor fi îndreptate spre distinsa figură a Inalt Preasfinției Sale, și inimile tuturor vor fi cuprinse de un sentiment: de sentimentul bucuriei asupra actului festiv de întronizare a Inalt Preasfinției Sale.

Actul înălțător de întronizare a Metropolitului, însuflețirea generală asupra acestui eveniment momentos, — astfel de momente, par'că, dispun spiritele a se orienta asupra situațiunii și misiunii bisericeii și dintr'un punct de vedere mai general. Și care fiiu devotați bisericeii n'ar simți gravitatea situațiunii, în care se află biserica în zilele noastre? și care fiiu devotați bisericeii n'ar fi pătruns de sublima misiune culturală a bisericeii?

Gravitatea situațiunii își află expresiunea în acel conflict profund, care subversază între spiritul bisericeii și spiritul moderne concepțiuni de viață.

Ca și o stâncă în mijlocul valurilor furtunoase, așa stă biserica astăzi, izolată, în mijlocul curentelor dușmănoase ale acestei direcțiuni moderne, în contra cărei influințe nici statul, nici societatea nu s'a putut imunisa pe deplin.

„Concepțiune realistă a vieții”: se dice această direcțiune. Realistă, căci potențele ideale ale vieții nu le privește de potenții reale, ci numai de nise prejudețe și iluziuni ale spiritelor naive, și prin urmare nu le atribuie nici o valoare reală, sau numai într'atâta, cât ele pot fi utilizate de către „realități practice” spre exploatarea „spiritelor naive”. Cam astfel se pōte preciza spiritul acestei moderne direcțiuni realiste.

Pe lângă o astfel de concepțiune a vieții, n'are să ne suprină de fel devalvarea generală a conceptelor și principiilor morale, ce o putem constata pretutindenea, și, durere, îndeosebi în patria noastră proprie. N'are să ne suprină, dacă vedem d. e. cât de rapid a decăzut la noi în țără morala publică și privată în ultimele decenii; dacă vedem cum sentimentele religioase chiar și ale masselor populare, astăzi încep deja a se slăbi ici-colea prin favorisarea legilor țării, inspirate de acest curent; dacă vedem că, renegatismul la noi în țără se tacșază astăzi de-o

virtute patriotică, iar patriotismul se privește de către o cētă de ômeni drept o marfă de tērg, ba că stīrpirea și celor mai elementare sentimente de pietate către părinții și cinstitul lor nume de familie, eredit nepătat dela ei, — astăzi, la noi în țără — a devenit pentru clase întregi ale societății, un mijloc indispensabil de subsistență materială.

Ei bine, — ridicarea slăbiciunilor de caracter la rangul virtuților, și degradarea virtuților la nivelul unor articoli de comerț: ôre astfel de aparițiuni nu constituie neîndoișele criterii ale decadenței morale?!

Vedem și aci: doctrinele false corump moravurile bune ale popōrelor. Căci — fals este realismul acela care în ordinea fizică a lucrurilor nu cunoșce alte potențe reale, decât: împins și presiune, iar în ordinea morală a vieții, nu alte decât: principiul celui mai tare și al egoismului. Istoria ne învață tocmai contrariul: în viața popōrelor potențele ideale sunt cele mai eficace potențe reale, Virtuțile cetățenilor, libertatea, dreptatea, morala în viața publică: aceste potențe ideale sunt acele potențe reale, cari întemeiază și garantează prosperarea, gloria și înflorirea statelor și a popōrelor, iar demoralisarea distruge organismul lor, și duce spre prăpastie state și popōre.

Vedem deci, că pretinsul realism este un pseudo-realism, și că, adevăratul realism nu este altceva, decât: adevăratul idealism.

Trăim într'un period de tranzițiune. Două direcțiuni a vieții, diametral opuse: idealismul și pseudo-realismul stau în luptă crâncenă, iar noi ne găsim în mijlocul acestei lupte gigantice, a cărei isbândă are să decidă pōte pentru secolii asupra sorții popōrelor și a civilizațiunii. Astăzi pseudo-realismul este încă cuceritor, el și-a cucerit state și clase conducătoare ale societății, iar unicul asil al idealismului este singură numai biserica, care în toate formele sale în toate timpurile și la toate popōrele după firea ei genuină, are să reprezinte direcțiunea ideală a vieții în evoluțiunea omenescă.

De aci putem pricepe că: de ce este îndreptat curentul anti-idealism în deosebi și în prima linie în contra bisericeii, — și că: de ce stă astăzi biserica izolată, în mijlocul curentelor dușmănoase ale statului și ale societății?

De aci putem judeca totă gravitatea situațiunii, în care se află astăzi biserica.

De aci putem cuprinde însă totădată și importanța imensă, ce-o are misiunea culturală a bisericeii în viața popōrelor; putem cuprinde și spiritul adevărat al acestei misiuni culturale, care nu pōte fi altul decât: spiritul moralității.

Scurt: misiunea culturală a bisericeii este moralisarea popōrelor.

Acăsta este misiunea fie-cărei bisericeii.

* * *

Biserica noastră națională însă, are să urmeze în misiunea sa culturală o țintă îndoită: moralisarea și conservarea națională a poporului român; căci biserica noastră, ca parte integrantă a Românilor genuin, este biserică națională. Iar ținta îndoită a misiunii sale culturale este și îndoită de grea, căci în zilele noastre poporul român nu numai în moralitatea sa, ci și în existența sa națională este amenințat de

spiritul pseudo-realist, ce domnesce astăzi în Ungaria.

Dar biserica națională, misiunea sa sublimă și grea numai în neștirbită ei organismare o pōte îndeplini. Conservarea neștirbită a aședămintelor și instituțiunilor bisericești, susținerea neștirbită a principiului autorității și disciplinei bisericești, neștirbită domnie a interesului comun și necondiționata subordonare de ori-ce interes particular, spiritul legalității, dreptății, frățietății, al patriotismului și loialității către tron — acestea constituie spiritul bisericeii, de care tot fiul devotați bisericeii este, și are să fie, însuflețit, și acest spirit va falfăti negreșit și asupra festivităților frumoase de instalare.

Spre durerea mea, starea prezentă a sănătății mele nu-mi permite a participa în persoană la ele, dar să-mi fie permis a saluta și felicita, cel puțin din depărtare, pe Inalt Preasfinția Sa în fruntea bisericeii noastre naționale, și însuflețit de spiritul bisericeii felicit pe Inalt Preasfinția Sa cu devisa lui Constantin, ce-i strălucia pe firmament: „In hoc signo vinces!”

Birchiș, 24 Februarie v. (8 Martiu n.) 1899.

Alexandru Mocsonyi.

Cuvântarea

părintelui ppresbiter Const. Gurban

rostită la serviciul divin festiv, celebrat în catedrala din Arad la 22 Febr. v. c. la despărțirea Preasfințitului Episcop Ioan Meșianu de către diecesanii sei, în ajunul plecării la Sibiu pentru a urca înaltul tron al Metropolitiei.

Inalt Prea Sfințite Părinte Episcop! Părinte Preagrațiōse!

Clerul și poporul românesc nu se pot nici măcar închipui unul fără de altul: precum e sōrta clerului așa e și a poporului, și viceversa. Acesta esplică alipirea și încrederea cea mare ce din străvechi timpuri și până în ziua de astăzi păstrează clerul și poporul către arhieriei sei, ca către conducători nu puși cu sila, ci povățuitori firești, chemați a conduce naia bisericeii, în carea stăm cler și popor, și cu speranță și cu încredere privim la cârmaci, cu câtă rêvnă, cu câtă înțelepciune ocărmuiesc naia printre valurile furtunoase ale vieții noastre publice.

Inalt Prea Sfințite! Etă-ne érasi am venit naintea Inalt Prea Sfințitei Vōstre, cler și popor. Am venit și într'alte rânduri și totdeauna ni-ai deschis porțile spre intrare, mânele Ți-le-ai întins spre a ne mângăia și a ne îmbărbăta.

Ne-am datat ôre-și-cum a vedea în persoană Inalt Prea Sfinției Vōstre, pe povățuitorul cel înțelept, părintele cel bun, arhierul îngrijit în fruntea clerului și poporului din diecesa Aradului, vasul cel ales al Domnului, chemat la chemarea sântă ca să propoveduiesc legea Lui și printr'ēnsa să ridici moștenirea Lui la trēpta cunoșcerii de sine, să respândesci în dieceasă lumina cea adevărată, carea luminează mintea și încăldește inima tuturor, cari sunt fii credincioși ai bisericeii.

Și nu te mira I. P. Sfințite, că ne-am datat a vedea în persoană I. P. S. Tale bărbatul cu calitățile aceste!

De când nainte de acesta cu 24 de ani ai venit la noi în sântă chemare și ai luat în mână toiagul de ocărmuire, un șir de fapte mărețe vestesc lucrul mânilor Tale. Cu acest toiag ai vrăjit mâna celor lipsiți de nutremēt trupesc, dovadă alumnul, în care se alimentează 80 tineri sēraci pe fie-cere an, cari se respiră apoi prin întreaga dieceasă ca tot atăția apostoli ai luminării poporului: lumină din lumină. Cu acest toiag ai desțut multe și multe izvōre pentru poporul din dieceasă, cel înșetăt după învătătură. Cine ar putea enumera școlile și institutule de învățământ, de fii și de fete, ridicate și înființate la îndemnul și cu împreună lucrarea I. P. S. Tale? Cine ar putea enumera jertfele aduse la înființarea și susținerea atâtor aședămint de cultură în dieceasă, cari toate sunt chemate ca un nor luminos, a reșefira în-

nerecul și a respândi lumină! Spre dovedire între altele se aduc nainte numai sânta mănăstire, carea de sute de ani stă pe locul ei; nici o urmă de fapte mari nu este însemnată în lungul ei trecut: I. P. Ta aflași și aci isvor de binefacere și-l exploatezi pentru luminarea eparchioților Ței!

Pe câtă vreme Ți-ai condus turma, mergiai înaintea ei, pre noi ne chemai pe nume, și turma a cunoscut glasul păstoriului și Ți-a urmat, dovadă colecta pentru seminarium, ne-mai pomenită în viața noastră bisericească și națională.

La anul după venirea I. P. S. Tale aicia, ne-ai convocat pe toți protopresbiterii de atunția și cu prevedere profetică ne-ai agrăit: Iubiți fii și frați în Christos! Timpuri grele au să vină asupra preoțimeii, și deci asupra bisericeii; până încă nu e târziu, să înființăm un fond anumit preoțesc, care la timpul său să fie scut preoților, scut bisericeii. Prorocia s'a împlinit, timpurile grele au sosit, fondul, cu toate greutatele începutului, e în stare a scuti vedușele și orfanii preoților, în parte și preoții neputincioși; cu o bună îngrijire peste 10 ani ar putea scuti mulți preoți slab dotați și cu timpul toți preoții se vor împărtași de ajutōre din acest fond... Ce faptă măreț! Ce lucru minunat și folositor acesta! Dacă-l privim din toate punctele de vedere, I. P. S. Ta cu drept cuvēt ai putea esclama cu Iustinian împăratul: „Te-am întrecut Solomōne!”

Ce se dīcem ôre despre vizitele canonice făcute din an în an în diferitele părți ale diecesei? Ai luat I. P. S. Ta toiagiul de călătorie, în vērștă înaintată, ai cercetat mai toate comunele diecesei, ai slujit în biserici, ai dat poporului povețe edificatōre, ai intrat în școli, ai îndemnat spre luminare... Ce e ôre cauza de ai zolit atăta? Pentru cine ai obosit în atâtea căli?! O lasă-ne să răspundem noi: Este acesta așa numitul zel apostolic, de care esti pătruns în chemarea Ta cea sântă!

Nu Te mira dară I. P. S. Ta, vasul ales al Domnului, carele e pus în fruntea noastră să ne povățuiască cu înțelepciune și dragoste. Nu Te mira, dacă la al decelea an al arhieriei Tale, întregul sinod eparchial a venit se-Ți mulțămescă pentru faptele mărețe ce până atuncea ai fost sēvērșit; Nu te mira, dacă poporul românesc din ținutul acesta și de prin alte locuri, întrunit în orașul acesta anul trecut, în momente grele de strēmțōre, la I. P. S. Ta a venit după mângăiere și ni-ai deschis porțile să intrăm și ne-ai mângăiat cu cuvinte înțelepte și cu sfaturi părintești. Nici noi nu ne mirăm când vedem că după vestea ce-s'a lătit peste tot pământul locuit de români, măritul congres național bis. prin votul seu pe I. P. S. Ta Te-a chemat la scaunul metropolitan vedușit, la cea mai înaltă dignitate din biserica noastră!

Am venit deci érasi din apropierea reședinței și din toate marginile diecesei; am venit cu încredere și iubire fișcă ca fii către părintele lor, și ne bucurăm că Te vedem sănētos și plin de viață.

I. P. S. Ta! — Domnul nostru Is. Cr. ne-a învătă: „să dați fiș-căruia ce-i se cuvine; celui c' cīnste — cīnste”. Iară S. Ap. Pavel ne îndemnă: „Pre cel ce se ostăneșce între voi, de îndoită cīnste se-l învrednicīți”.

Urmând învătăturei D-quești, — am venit iar, nainte de plecare dintre noi, se-Ți mulțămim pentru toate bunătățile ce ni le-ai făcut; pōte că nu suntem în starea ne arēta recunoștința noastră în deplina sa măsură. Șcim că cu cīnste ai trăit aci la noi, cu dragoste ne-ai condus, — acum venim noi ca cu aceeași cīnste și cu aceeași dragoste să ne despărțim de Tine. Cīnstul nume ai avut cât ai petrecut între noi, îndoită cīnste și recunoștință Ți aducem noi acum la despărțire. I. P. S. Ta te duci, faptele însă ce ai făcut între noi, rămân neperitōre. Seminarium, alumnul, școla centrală de fete, până când dintrēnsele va sta piatră pe piatră; tipografia, până când va culege un șir de litere, dar mai ales fondul preoțesc până va susta diecesa Aradului, vor face ca numele I. P. S. Tale să rămână pururea în diecesa noastră.

Trimisul lui D-zeu ești, rugămu-Te ca după acel dar D-quești ce cu prisosință ai primit, să ne împărtășesci de biuecuvēntarea părintescă, — precum și noi: clerul, învătătorimea și poporul, la despărțire Ți-cerem dela D-zeu:

Mulți ani stăpâne!

Răspunsul

Preasfințitul Doan Episcop, ales
Metropolit Domn Meftianu.

Onorată preoțime, învățătorime și popor,
iubiților mei fii suflați!

Când vă ved în număr atât de mare din toate părțile dieceșei, întruniți aici, într'un timp nepotrivit și când aud din rostul venerabilului vostru vorbitoriu, că ați venit, ca să-mi mulțumiți pentru îngrijirea și iubirea, cu care v'am păstoriat aproape 24 de ani, se-mi mulțumiți pentru ridicarea institutelor de cultură, și altor asemenea instituții folositoare, atinse de Venerabilul vostru vorbitoriu; atunci tot mai mult mă conving într'un simț nobil și măreț este, care v'ia înfruntat aici, adevărat simțul dragostei fierți către părintele vostru suflați.

Acel simț v'a adus la mine, iubiților, căreia am dat și pre mine la Voi, ca să vă vestesc cuvântul lui D-șeu, și se vă arată calea ce duce tot la mai multă onoare, bunăstare, la bine și la fericire.

Cât este de puternic acel simț, veți înțelege dacă vă voi spune, că și însuși D-șeu numai din dragoste către noi oamenii, a făcut lumea această, cerul cu totă frumusețea și pământul cu toate bunătățile, și pre om ca să-l stăpânească.

Că tot din dragoste a trimis în lume și pre unul născut Fiul sau Domnul nostru Iisus Christos, ca să ne mântuiescă de urmările peccatului, precum ne spune sf. Evanghelie: așa a iubit D-șeu lumea, cât și pre unul născut Fiul său, l'a dat dat rescumpărare pentru ea.

Tot dragostea a îndemnat și pre apostolii Domnului ca și pre martirii creștinătății, se suferă foamete, sete, frig, prigoniri și necazuri, ba și moarte muceniciască.

Aceiași dragoste m'a îndemnat și pre mine, se lucrez la înființarea instituțiilor amintite de venerabilul vostru vorbitoriu, înființate spre binele și folosul vostru, al bisericii și națiunii noastre.

Trebuie însă se adaug, că în mare parte, meritul este al vostru, căci voi ați contribuit la înființarea aceluia. Eu am fost sămănătorul, iar voi pământul cel bine roditoriu. Eu am glăsuțat către voi, și voi ați cunoscut glasul meu, și ați urmat lui. De aceea repet, că meritul în mare parte e al vostru.

Și ce credeți, cine m'a îndemnat pre mine să ridic glasul meu la voi, pentru înființarea instituțiilor dragostea mea părintească ce am nutrit-o de când am venit între voi, și voi nutriți-o până voi descinde în mormânt. Și cu tot această descinde în noi și în noi fii resvâtiți, cari atunci, când voi me coplesii cu dragostea voastră, ei mă grămădesc cu feliurite insulte și batjocuri, cu feliurite scornuri mlațioase, demne de suflați pécătose.

Dacă vă descoperii și vouă această, o fac numai ca se vă arăt, că eu, ca arhieru nu sunt al meu, ci al vostru, și al arhieriei, și cei ce insultă spre capul bisericii, insultă înșăși biserica și poporul.

Precum atunci, când se însuță un tată de familie, insulta se răsfârge asupra întregii lui familii: astfel și cu atât mai mult, când se insultă un cap bis., se insultă într-întreg biserica și poporul. Din acestea puteți înțelege, ce fii rătăciți trebuie să fie cei ce insultă biserica, baza existenței și a viitorului nostru.

De aceea voi se nu vă luați după vorbele lor, ci se-i judecați după faptele lor, lăsând respata lui D-șeu dreptul Judecătoriu, carele vede și știe toate.

Încât pentru durerea voastră din cauza despărțirii de mine, aceea și eu o simt în-tocmai ca și voi. Mi-e greu, dar dacă bunul D-șeu așa a voit, nu-mi rămân de cât se-mă supun și acestei dispozițiuni.

Mi-cade foarte greu această despărțire de voi, iubiților; mă mângâiu însă, că prin despărțirea mea dintre voi, nu se alterează cea legătură canonică dintre noi, legătura cea nealterabilă a dragostei evanghelice, astfel că și în noua mea pozițiune, nu vofu fi numai al celorlalți frați, ci și al vostru, și al tuturor fraților noștri din întreaga metropolie. Și așa aceea mare și sfântă legătură a dragostei evanghelice dintre noi, nu se desface; ci eu o voi continua în tot restul zilelor vieții mele.

Cu asemenea mângâieri mă desfac de voi iubiților, și condus de dragostea și îngrijirea, ce am și în viitor spre voi, condus de cea mai ferbinte dorință, de a auzi și după mergerea mea de aici, că înaintați frumos, în cele bune și folositoare, vă sfătuiesc și prin această părintește precum v'am sfătuit la toate ocaziunile, și prin toate scrierile mele pastorale către voi, să trăiți în pace, în dragoste frățească, și în bună înțelegere, atât voi între voi, cât și cu ceilalți compatrioți de altă limbă și religie; să căutați cu îngrijire unul fie-carele de trebile și afacerile voștre; să țineți cu tăria la biserica străbună și la școala confesională. Căci biserica și școala sunt acele așezăminte sfinte, din cari învo-

rește binele și fericirea tuturor popoarelor, și așa și binele și fericirea noastră.

Prin biserică și școală ne întărim tot mai mult în credință în Dumnezeu, și în dragostea creștină, în iubirea de D-șeu, în iubirea deapropelui, în iubirea de neam și de patrie; apoi ne desvoltăm și ne luminăm tot mai mult puterile suflați, și așa cu ajutorul lui D-șeu și al desțetării și luminării noastre, putem spera, să ajungem sôrte tot mai bună, și viitorii tot mai îmbucurător.

De aceea vă și pun la inimă să îngrijiiți, din toate puterile voștre, de acele așezăminte sfinte, adevărate biserice și școli.

Și precum v'am sfătuit totdeauna, așa vă sfătuiesc și acum, să păstrați, și să cultivați tradiționala credință și alipire neclătită către Maiestatea Preagloriosului nostru Împărat și Rege apostolic Francisc Iosif Ântăp și către iubita noastră patrie.

După toate acestea mulțămindu-vă din adâncul inimii mele pentru iubirea fierșcă ce o am avut până acum, implor binecuvântarea lui Dumnezeu cu darul și cu iubirea sa de oameni asupra voastră, asupra familiilor voștre și asupra tuturor lucrărilor voștre, — ca cu ajutorul lui Dumnezeu să puteți înainta pururea în toate cele bune și folositoare.

Despărțirea și primirea noului Metropolit.

Arad, 23 Febr. 1899.

A fost greu momentul despărțirii clerului și poporului din eparchia Aradului de către vrednicul și iubitul arhipăstoriu, pentru-că puternică este legătura de iubire a arhipăstoriului față de diecesanii lui și prelat, de care s'au despărțit ieri. S'a vădut pururea, timp de 24 ani, această legătură de iubire prin faptele sêvșite în interesul desvoltării culturale a eparchiei. Ca sentiment și ca legătură dintre fiu și părinte s'a vădut în o formă eclatantă în zilele din urmă ale petrecerii Înalț P. S. Sale în sinul eparchioților sei.

Luni în 22 Febr. s'a întrunit clerul și poporul eparchiot în mare număr, în mod nevêdut și necunoscut până acuma în părțile noastre, spre a da tributul recunoștinței și iubirei fierșci — prelatului, care se desparte de noi. Locul de întruniri a fost st. biserică din Arad, unde prelatul sêrbătorit înainte de această cu 24 ani și-a desvoltat bogatul sau program de apostolică lucrare în via Domnului în interesul biserice și nêmului românesc.

La învatarea diecesanilor, prelatul sêrbătorit s'a prezentat în mijlocul lor spre a ridica rugăciuni și în momentul greu al despărțirii, — pentru iubiții sei diecesani.

La finea serviciului divin, protopresbiterul Const. Gurban, carele odinioară ca notariu al sinodului eparchial aradan, cu ocaziunea instalării prelatului sêrbătorit astăzi, a cetit gramata metropolitană și decretul de aprobare al Majestății Sale, — a rostit o cuvântare deplin succedă și adânc simțită, în carele enumeră operele mărte sêvșite la inițiativa și cu concursul valoros al I. P. S. Sale — prin eparchie, și dete expresiune tributului de recunoștință și mulțămire al diecesanilor, cari în momentul greu de despărțire sunt într'un cuget și o simțire întru a-și ridica sfintele lor rugăciuni pentru îndelunga viață a I. P. S. Sale.

La această cuvântare I. P. S. Sa răspunde cu îndatinata sa putere convingătoare, mulțămind clerului și poporului pentru iubirea arătată sub tot decursul arhipăstoriei Sale, și implorând binecuvântarea cerului asupra clerului și a poporului. *)

Cuvântarea această a fost improvizată, și ori încă numai în ideile generale o am putut pune pe hârtie.

Mărti la 23 Febr. a fost o zi de manifestare de iubire față de I. P. S. Sa. Invitat a participa la ședința consistoriului plenar, întrunit anume pentru actul despărțirii, I. P. S. Sa la întrarea sa în sala consistorială, a fost binevenat prin dl asessor Dr. Nicolau Oncu, dorind I. P. S. Sale strălucite

*) Ambele cuvântări le publicăm mai sus. Red.

succese în înalta demnitate la carea a fost chemat din voința bunului D-șeu.

După acesta I. P. S. Sa prin o cuvântare emoționată se desparte de reprezentanța dieceșei — asigurându-o că până când îl va ține D-șeu în viață, pururea se va îngriji de iubirea sa eparchie a Aradului. — În legătură cu această cetesce un act, prin carele pe lângă fondul tipografiei diecesane, înființată pe speșele sale și donată eparchiei, carele fond se urcă astăzi la 45 mii floreni, mai donază suma de 10 mii floreni cu menițiunea, ca din venitele acestor fond să se ajute bisericele sêrăce din eparchie la zidirea și înfrumșetarea lor.

După aceste cetesce actul prin carele încredințază conducerea agendelor eparchiei — până la deplinarea scaunului episcopesc — P. Cuvioșiei Sale părintelui archimandrit Iosif Goldiș, iară la casul de împedecare, — părintelui archimandrit Augustin Hamsea.

Din încredințarea consistoriului apoi luând cuvântul P. Cuv. Sa Augustin Hamsea mulțămesc I. P. S. Sale pentru mănosa activitate desvoltată în interesul eparchiei, și imploră binecuvântarea Cerului asupra I. P. S. Sale în înalta demnitate, la care a fost chemat.

Mercuri în 24 Februaru la orele 11 și jumătate a plecat dela reședință, însoțit de un număr însemnat de inteligenți, cari veniseră să-i dea și cu această ocaziune tributul de iubire ce pururea i-l vor conserva. Ajuns la gară, I. P. S. Sa a fost întâmpinat de într-întregă inteligența română din Arad, bărbați și femei, tineri și bătrâni — așa încât o astfel de întâmpinare nu s'a mai vădut în Arad.

Pe lângă inteligența română din Arad, a fost însoțit de primarul și căpitanul orașului, de comandantul forțatei Arad, cu o deputațiune emisă de corpul ofițeresc și alți onorațorii din oraș, spre a dorii I. P. S. Sale cel mai bun succes în noua demnitate. Dămele române prin rostul dșorei Felicia Beș au prezentat I. P. S. S. un frumos buchet de flori, cu dorința ca misiunea ce-l așteptă în noua pozițiune să fie pururea preserată cu flori.

Urcându-se I. P. S. Sa pe tren, însoțit de comisiunea emisă de consistoriul eparchial aradan, constătătoare din dnii: Archimandritul Aug. Hamsea, protopresbiterii: Cons. Gurban și Ignatius Papp, avocatul Petru Truța și secretariul consist. Ioan Lenger, — la carele s'a adaus și inginerul diecesan Paul Rozvan, I. P. S. Sa a plecat între lacrimile de durere și între urările „să trăiască“ ale diecesanilor sei.

La gara din Radna-Lipova I. P. S. Sa a fost întâmpinat între suțele clopotelor dela bisericile ambelor orașe, precum și de tunetul trêscurilor de pe țărmul Murșului de către Lipova, — prin părinții ppresbiteri Vas. Beș și Voicu Hamsea, de un imens număr de inteligenți și popor din ambele tracte, și binevenat din partea ppbiterului Vas. Beș, carele ca membru emis în comisiunea consistorială, s'a urcat imediat pe tren spre a însoți pe I. P. S. Sa.

La gara din Soborșin I. P. S. Sa a fost întâmpinat de un însemnat număr de preoți, învățători și popor, iarăși din ambele ppbiterate de pe țărmul Murșului; iară la stațiunile mai mici unde trenul n'a stat, în tot locul s'au ivit preoți, învățători, popor și școlari spre a-și exprima iubirea și alipirea lor către bunul Prelat.

În fața atâtor manifestări de iubire, nu este mirare, că ochi arhipăstoriului erau inundati în lacrimi.

La gara din Zam, prima stațiune pe teritoriul archidieceșei, a fost întâmpinat I. P. S. Sa de clerul și poporul din tractul Iliei în număr mare, și binevenat de păr. protopresbiter Avram Păcurariu.

La gara din Alia fu întâmpinat de clerul și poporul din număr mare, din tractul Dobrei și binevenat de păr. ppbiter Iosif Morariu.

La gara din Deva fu întâmpinat de clerul, inteligența și poporul din acest tract și binevenat de păr. ppbiter Georgiu Romanul.

La Pischi a fost întâmpinat prin comuna bis. din Hunedóra, și binevenat de primarul orașului dl Dănilă.

La gara din Orăștie a fost întâmpinat de preoțimea, inteligența și poporul din tract și binevenat de părintele ppresbiter V. Domșa, iară dșora Minerva Domșa a predat I. P. S. Sale un frumos buchet de flori.

La gara din Vinț a fost întâmpinat din partea preoțimei, inteligenței mirene și numărul popor din tractul Albei-Iuliei de carele oraș sunt legate atâtea reminiscențe istorice ale vechii noastre metropolii, și binevenat de păr. adm. ppbiter Florian Rusan.

La gara din Sebeș a fost întâmpinat de un surprinzătoriu număr de preoți și popor și binevenat de păr. ppbiter. Sergiu Medean. Cu această ocaziune dșora Hortensia Medean a prezentat I. P. S. Sale un frumos buchet de flori.

La gara din Călnic a fost întâmpinat de un frumos număr de popor și binevenat de învățătorul Vas. Rahovan.

La gara din Cunța a fost întâmpinat de preoți și popor, și fu binevenat de preotul Ioan Petrașcu.

La gara din Mercurea, unde după planul stăvrit de mai înainte, I. P. S. Sa a rămas peste noapte, a fost întâmpinat de preoțimea și poporul din tractul Mercurei și binevenat din partea păr. ppbiter Ioan Droc. — Dela gară I. P. S. Sa urcându-se în trăsura, însoțit de suita sa, de preoțime și inteligență într'un număr însemnat de trăsuri, între urările de „să trăiască“ ale poporului, carele i-a urmat pedestru, și premegându-i un imosant banderiu de 200 călăreți voinici cu patru stindarde, a întrat în oraș, unde în apropierea sfetei biserice era postată în esemplară ordine tinêrimea școlară. I. P. S. Sa descințând din trăsura, a întrat în s. biserică între sunetele clopotelor. În s. biserică s'a oficiat serviciu divin, la finea căruia I. P. S. Sa a rostit poporului o cuvântare bogată în învățături evanghelice și sfaturi părintești, îndemnând pe noii sei fii suflați a cultiva din toate puterile alipirea și credința către legea și biserica strămoșescă, iubirea evanghelică, acele d-șești virtuți, dela carele depinde și pe carele se bazează binele și viitorul poporului nostru.

Dela biserică I. P. S. Sa a descălecat la casa ospitală a păr. ppbiter I. Droc, unde a fost întâmpinat de o frumoasă cunună de dame, în frunte cu pișma dnă a casei, Agapia Droc.

Dela Seliște la Sibiu.

La Seliște, primirea ce i-s'a făcut Înalț Preasfințitului nostru Cap bisericesc, în drumul său spre noua reședință, a fost măreață și dêmna de Seliște cea bravă.

Peronul garei era indusit de public din Seliște, Gales, Tilișca, și Valea.

Eleții școlei normale cu steagul, ocupau partea drêptă. În mijloc sta administratorul protopresbiterial dl Petru Joga încungiurată de preoți din Petrol amintite, dl prim pretor Petru Drăghici, comitetul parochial și comunal al Seliștei. La drêpta mulțime imensă de popor, bărbați, femei, tineri și bătrâni, toți în haine sêrbătorești.

Sunetul clopotelor de la toate trei bisericile din comună, vestea că trenul care aduce pe înaltul dignitar bisericesc, a întrat deja pe hotarul acestei comune.

După vre-o câteva momente, trenul între înșuflește și puternice strigăte de „trăiască“ se opresce în gară.

Înalt Preasfinția Sa se arată; bine instruatul cor de elevi înțonăză frumoasă cântare a arhierului.

Cu pași măstoși I. P. S. Sa înaintă în fața numerosului public. Aici Dl Petru Jaga adm. prot. îl bineventăză în numele tractului cu următoarea vorbire:

Inalt Preasfinție dle Archiepiscop și Metropolit!

Cu o viață satisfăcătoare am primit știrea despre Prea Înaltă aprobare și întărire a alegerii prin congresul nostru național-bisericesc electoral, și satisfacțiunea noastră e pe deplin motivată, pentru-că dela această aprobare depinde în cea mai mare măsură și binele și fericirea bisericii noastre și prin ea a poporului nostru dreptredincios.

Înalt Preasfinție! Aici când am înțeles, că bunul nostru arhieru vine în mijlocul poporului său credincios, mânați de o deosebită bucurie am alergat cu toții, preoți și mireni, tineri și bătrâni întru întâmpinarea și bineventarea lui, am alergat pentru a nu scăpa ocaziunea potrivită de a spune cu graiu viu mult așteptatului și mult iubitului nostru arhieru, că dragostea și iubirea poporului acestui tract este nemărginită și nefățărită față de Înalt Prea Sfințitul nostru părinte.

Da, Înalt Preasfinție! mare este iubirea și bucuria noastră, dar mare e și speranța noastră întru viitoru apropiat mai bun, și convingi de acest lucru cutezăm să vă asigurăm, că în lucrările și luptele Înalt Preasfinției Voștre, ce le veți avea pentru binele și înaintarea poporului român preste tot și în special al bisericii noastre naționale și a poporului ei credincios, inimile, mințile și preste tot viața și avutul nostru Vă vor fi întodeuna la dispoziție.

Asigurându-vă încă odată de toate aceste strigări cu toții: „Bine ați venit în mijlocul nostru!“ Ddēu să Vă dea putere de viață ca mulți și fericiti ani să puteți lucra pentru luminarea și înaintarea poporului încredințat păstoriei Înalt Preasfinției Voștre.

Să trăiți întru mulți ani!

După acēsta dl Dr. Nicolau Comșa cu cunoscutu-i dar oratoric rostesc următoarea vorbire de bineventare:

Înalt Preasfinția Voștră!

Dle Archiepiscop și Metropolit.

Rar ne este dat nouă Românilor să avem zile vesele, zile de bucurie. Viața noastră, întreaga noastră istorie națională e o lungă tragedie. Veacuri de-arândul dat ne-a fost să fim spoliați de cele mai elementare drepturi; dat ne-a fost să stăm în continuă luptă de apărare contra acelor, cări au decretat sigura noastră nimicire, prin nimicirea vieții noastre naționale.

Dar geniul bun și purerea viu al Românismului trimisu-ne-a în cele mai grele momente bărbați deosebiți, inimi nobile, suflete mari ca conducători în lupta legitimă pentru comorile noastre naționale: limbă, lege, datini și obiceiuri strămoșesci.

Istoria, imparțialul critic al fapturilor omenesci, poartă cu fală pe filele sale de aur numele lor.

Ei sunt întemeietorii, apărătorii și susținătorii existenței noastre naționale; ei sunt eroii noștri, ei urdătorii zilelor senine în viața noastră ca popor. Poporul român, aruncând un vâl peste amarurile zilei, are și aici zile senine, zile de alasă bucurie, fiindcă puternice cuvinte are de a-și deschide porțile inimii pentru a da loc farmecului speranțelor ce el le lăgă pentru viitor de persoană în Preasfinției Voștre.

Geniul bun al Românismului V'a trimis, iar voința poporului inspirat de același geniu, V'a ales ca să-i fiți naturalul conducător întru dobândirea fireșcilor sale drepturi pe toate terenele.

Fie-ne permis ca și noi, mărginimea, totdeauna români din crescut până în tâlpi, să dăm expresie viu simțitei noastre bucurii, putându-vă aduce omagii de iubire și venerațiune; fie-ne permis ca într'un glas cu înțregă Româniea să Vă urăm, ca prevedința să vă ajute a vă putea clădi în inima poporului român prin mărețe fapte românesce, asemenea Marelui Andrei un neperitor monument de recunoscintă, ca erou să fiți, ca o filă de aur să ocupați numele I. P. S. Voștre în istoria noastră națională. Întru fericirea poporului român, să trăiți la mulți ani!

Cu lungi și însuflețite aclamații au fost primite ambele vorbiri.

I. P. S. Sa mișcat de strălucita primire ce i-s'a făcut, a mulțămît în cuvinte isvorite dintr'o inimă mare, plină de căldură pentru tot ce servește binelui bisericii, națiunii și patriei.

Frumoasă vorbire rostită în un stil curat popular, plină de învățături și povețe părintesci a și făcut o impresie foarte bună asupra publicului adunat în număr de 800—1000.

Reîntors I. P. S. Sa în tren, între aclamațiile nesfârșite, mai dă din ferestră încă odată binecuvântarea arhierescă. Corul înțonăză din nou cântarea arhierului, trenul se pune în mișcare și pleacă, însoțit fiind de puternice urări și de sunetul clopotelor cari au început din nou a suna într'un ton sârbătoresc.

Amintesc la acest loc că ordinea a fost susținută de către „Reuniunea pompierilor voluntari“, care s'a prezentat cu frumosul ei steag sub conducerea căpitanului Ioan Banciu.

I. P. S. Sa a fost însoțit până la Sibiiu de o deputațiune a bisericii din Seliște, și de alți onorațiori de aici și jur.

La Săcel, poporul tot i-a eșit în frunte cu preotul, elevii școlei, comitetul bisericesc și comunal. I. P. S. Sa a fost bineventat prin preotul local Aron Flucș.

La Căcova era eșit spre întâmpinare poporul din comunele Sibiel și Căcova, dimpreună cu tinerimea scolară. Preotul Valeriu Popoviciu a rosit un scurt dar frumos cuvânt de bineventare dorind I. P. Sale „deplină sănătate spre a putea cărmul naia bisericii noastre amenințată de atâtea furtuni!“

La Orlat era adunat poporul din Gurariului și Orlat.

După o scurtă bineventare din partea dlui preot gr.-cat. Dionisie Decei în numele credincioșilor săi din Orlat, dl paroch din Gurariului Ioan Manta rostesc următoarea vorbire:

Escelența V. Înalt Prea Sf. Dle Archiepiscop și Metropolit al nostru!

Comuna învecinată Gurariului, reprezentată prin Comitetul ei parochial și comunal, corpul inv. și corpul pomperilor în frunte cu conducătorii săi, își ține de plăcută datorință, a esprima Es. V. cea mai profundă alipire și supunere fiască, în momentul când sunteți pe cale a lua cărma și conducerea bisericii noastre naționale strămoșesci la care Providința V'a chemat.

Rugăm și noi pe milostivul Ddēu să dăruască E. V. mulți ani fericiti, pentru ca timp îndelungat să pășoriți cu mână tare și cu braț înalt biserica, să conduceți cu tactul și zelul cunoscut, cu energia și înțelepciunea dovedită, aședămintele ei la limanul doririlor, iar pe credincioși la binele vremelnice și la fericirea vecinică. Să trăiți E. V. la mulți ani!

I. P. S. Sa adresă și aici iubitoare cuvinte și mulțămeste „fraților din Orlat“ și „fiilor din Gurariului“ pentru călduroasă primire ce i s'a făcut.

La Cristian a eșit spre întâmpinare poporul credincios cu tinerimea scolară, și parochul local dl Dumitru Șureanu a rostit vre-o câteva cuvinte de bineventare.

I. P. S. Sa și aici ca și în toate celelalte locuri de mai sus, a mulțămît cu cuvinte calde, și din fața-i blândă putea ori și cine cetă via satisfăcătoare ce o simțea pentru sincerile ovațiuni ce i-sau făcut în tot drumul său.

Ru.

În Sibiiu.

Pentru întregirea raportului nostru din numărul trecut, despre sosirea în Sibiiu a I. P. S. S. Metropolitului nostru, dăm aici încă următoarele:

Înainte trenului unde avea să se dea jos înaltul ôspe, erau așternute pe pământ mai multe covore frumoșe, atât ca semn de atenție, cât și contra umezelii și răcelii pământului pe care avea să stea să primescă salutul celor ce cu brațe deschise i-au eșit în cale.

Îndată ce au încetat puternicele aclamațiuni ce L'au întâmpinat la darea jos din cupeu, — Prea Cuvioșia Sa dl archimandrit și vicariu arhieriscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, l'a salutată, viu emoționat, cu următoarea vorbire:

Escelența Voștră, Înalt Preasfinție Domnule Archiepiscop și Metropolit!

Cu mare dorință am acceptat memorabila și a sosit Escelenței Voștre în mijlocul nostru, ca să ocupați scaunul arhieriscopiei și metropoliei noastre, la care a-ți fost chemat prin votul congresului nostru național bisericesc și prin încrederea Maieștii

Sale Preagloriosului nostru Impărat și rege, (toți cei de față erup în frenetice aclamări la adresa iubitului nostru domnitor), de aceea am venit cu toții aici în momentul sosirii, pentru a Vă întâmpina cu simțăminte de venerațiune și iubire, dicēdu-Vă: Bine a-ți venit!

Clerul și poporul nostru din archidieceză și metropolie așteptă binecuvântare și mângăiere dela Escelența Voștră, ca dela părintele sufleteșc, capul conducător al bisericii noastre.

Înaltă și însemnată este misiunea ce o ave-ți; Ddēu, care în trecut V'a ajutat a săvârși atâtea fapte mărețe și a ajunge la rezultate atât de strălucite, în interesul bisericii și a poporului român, Vă va ajuta, ca și viitorul să-l percurge-ți cu glorie deplină.

Deci încă odată Vă dicem din inimă:

Bine ați venit!

Repețite și însuflețite urări „să trăească“ au subliniat vtile doriri de de bine esprimate de Prea Cuvioșia Sa. Preasfințitul Arhieru a răspuns cam cu următoarele cuvinte:

Numărul frumos, în care ați eșit întru întâmpinarea mea, și aclamările vii, cu cari mă primiți sunt o dovadă, că m'ați așteptat cu dorul și cu dragostea, cu care fiii așteptă pe părintele lor; și vă asigur, că cu aceeași iubire m'am dorit și eu în mijlocul Voștru, având firmul propus de a lucra necontenit pentru prosperarea și toate cele bune a turmei încredințate păstoriei mele.

Spre a putea duce în deplinire acest propus, să implorăm cu toții ajutorul Celui atotputernic, care a binevoit a me chema la noua misiune, și să căutăm a oferi fiecarele ajutorul seu în această direcțiune, păstrând neclintită alipirea, către biserică, națiune și patrie.

Și când pentru întâiași-dată mi-se oferă privilegiul de a fi înconjurat de poporul și fiii mei sufletești din locul noiei mele reședințe, nu pot se nu-mi aduce aminte de bunul părinte al patriei noastre, care a binevoit a întâi votul congresului nostru național bis. Spre binele tuturor popoarelor, să trăească la mulți ani!

(Puternice strigăte de „să trăiască“ erup din pepturile tuturor celor de față la adresa Maieștii Sale și a noului metropolit).

Apoi luă cuvântul primariul orașului dl Drotleff și în cuvinte alese, în limba germană, dete expresiune bucuriei ce o simțesc toți cetățenii acestui oraș, când primesce în sinul seu un cetățean atât de ilustru și ales. În numele orașului și a cetățenilor lui, îi urăză un sincer bun venit și dă expresiune dorinței sale, ca binecuvântat și cu noroc să fie ceasul festivei intrări în noua reședință, și ca mulți ani acasă și bine să se simță între cetățenii, cari cu dragoste îl primesc.

Escelența Sa mulțumesc tot în limba germană, pentru cordiala primire și accentuăză, că în calitate de archipăstor al turmei Sale și ca cetățean al acestui frumos oraș, va contribui din toate puterile, ca bună înțelegerea, evanghelia iubire, să se înrădăcineze tot mai mult între locuitorii orașului. La urmă imploră binecuvântarea cerescă preste toți locuitorii acestei cetăți, fără deosebire de naționalitate și confesiune.

După acestea, Înalt prea sfințitul Domn, încungiurat de dignitarii bisericești și onorațiori, a plecat spre ieșirea din gară.

Urând, cu P. C. Sa Dl vicariu, în trăsura ce-i aștepta, cu capetele descoperite au trecut prin lungile șiruri de aclamatori, împărțâșind Prea Sfinția Sa în drēpta și 'n stânga binecuvântarea arhierescă.

Timpul era nici să pôte mai frumos în vreme de iarnă; rece, dar lumina vîioasă a sôrelui făcea să strălucască acēsta și nouă scumpă, și bucuria din sufletele noastre să ne fie mărită și frumos încadrată, prin seninul luminos al zilei.

Dela intrarea în oraș și până la ajungerea la biserică, clopotele tuturor bisericilor din Sibiiu, fără deosebire de confesiune, sunau, dând intrării cortegiului și mai mult un aer sârbătoresc, înălțător.

Ajungēnd în strada reședinței, trăsura cu I. P. S. Sfințitul Cap bisericesc a înaintat încet prin marea de lume ce-l aclama, până înaintea sfintei biserici parochiale, unde Pr. On. Domn

protopresbiter al Sibiiului, I. Papiu, întors delagară pe calea cea mai scurtă, îl aștepta îmbrăcat în sfintele ornate bisericești, cu sfânta Evanghelie și sfânta Cruce, și fiind luminările aprinse.

I. P. S. Sa intrând în dumneșcescul locaș, a sărutat sfânta Evanghelie și Crucea, apoi sfintele icône, rostind o rugăciune de laudă și mulțămită Dumneșcului milelor; s'a dis și ectenia mică și a arhierului, — apoi Prea Sfințitul a pornit, însoțit de ceata preoților și suita sa, spre reședință, aclamat viu, până s'a pierdut sub frumos împodobitul portal, cu inscripția de floricele albe pe câmpul verde de brați: „Bine ați venit!“

Sus în reședință, Pr. Cuvioșia Sa dl archimandrit și vicariu Dr. Pușcariu, i-a ținut o nouă mică cuvântare de întâmpinare, dorindu-i dela Ddēu sănătate și tărie ca să stăpânească în pace și întru mulți acēstă reședință, care a adăpostit cu glorie pe antecesorii Sei în acēsta cea mi înaltă demnitate bisericescă.

Induioșat și plin de sentiment a răspuns noul Stăpân al reședinței noastre arhieriscopale

Intr'aceea, numerosul popor și public din stradă, a inundat și umplut curtea reședinței, ca roilul în jurul coșniței în care s'a aședat iubita regină. Înalt Preasfințitul archipăstor s'a arătat la ferestra ambitului spre Curte, și atunci venerabilul protopresbiter Ioan Papiu, desfăcēdu-se din șirurile mulțimii și pășind înainte, a ținut o vorbire de salut și de manifestație a poporului credincios din tractul Sibiiului și din tractele vecine, cari au grăbit a-și trimite deputațiunile lor numeroșe, și îl salută pe alesul Domnului care urcă aici treptele celei mai înalte demnități în biserica noastră, în numele poporului însuși, cu atât mai vîrtos, căci știut este, că și însuși Înalt preasfințitul e un fiu al poporului, din popor ridicat, trēptă de treaptă, până la acēstă respectabilă înălțime. Din popor a ieșit, pentru popor a trăit și a muncit, poporul îi dorește acum prin rostul vorbitorului, ca Ddēu se-l țină încă la mulți ani, ca se mai pôtă lucra mult spre binele aceluiași popor!

Din sute și sute de pepturi a resunat repetat și însuflețit urarea „să trăiască!“ la adresa felicitatului cap bisericesc.

Adēnc impresionat, Înalt Preasfinția Sa a răspuns plin de iubire creștină și frățescă pentru acest popor, din care accentuăză că s'a ridicat și Preasfinția Sa! Făcēnd provocare la trecutul seu, a cărui fapte nu sunt altceva decât totațtea mărturii viu grăitoare despre iubirea mare ce a purtat-o mereu acestui popor, făgăduiesce sârbătoresce, că până Ddēu bunul îl va dăruî încă cu zile, nu-și va uita nici odată de acest popor Lui prea iubit, ci mereu va osteni, ca să facă să se reverse asupra lui cât mai mult bine posibil.

„Să trăiască!“ rēsună întreit și prelung răspunsul scurt dar din inimă isvorit al poporului ce-L auđi!

A fost frumoasă și înălțătoare de inimi acēstă manifestație populară, atât pentru sârbătoritul arhieru, cât și pentru sârbătoritul popor.

Ômenii s'au risipit apoi în liniște.

A urmat un prânț, la care au luat parte dignitarii și onorațiori din suita Escelenței Sale, precum și din Sibiiu mai mulți asessori, secretarii metropolitan și consistorial, și protopopi, cu totul 21 persoane.

Ca și celelalte, și prânțul a decurs în cea mai bună dispoziție, pe fețele tuturor putēdu-se ceti mulțumirea și fericirea, că vēd scaunul arhieriscopesc și metropolit înțregit în acest chip demn și respectat de toți dreptii judecătiori.

Odă

la instalarea întru Archiepiscop și Metropolit, a vrednicului Archiereu

IOAN MEȚIANU.

— 28 Februarie v. 1899. —

Ridică vëlul de jale și voios ađi saltă, saltă,
Sfânt Sióne ortodoxe! Iar catapetésma 'naltă
Tot în purpură o 'mbracă, strălucit te 'mpodobesce
De sêrbare, căci doritul Mire astăđi îți sosesce!

Falnic vine! Iată-L vine, cu pas sigur, cu pas teafăr,
Pe-al Têu ceriu, în strălucire, răsărind ca un luceafăr!
Vine de pe plaiuri mândre, ce lucesc în urma Lui,
De-al Lui geniu luminate, ca de raza sórelui.

Cu braț 'nalt și mână tare, braț probat, braț oțelit
Cârma cea din frunte astăđi, El cârmaciul iscusit,
S'o apuce vine; Naia părăsită pe Ocean
S'o conducă mai departe, spre doritul seu liman...

Osanna! deci, ađi, Osanna! fiii Lui toți Ii strigați!
Lui de Pronie chematul, Lui ales din cei chemați!
Osanna! strigă-I tu astăđi ortodox popor cucernic,
Lui prea demnului Părinte, Lui Păstorului Têu vrednic!

Glorie și admirare Iți aduc eu Ție az
Vrednice Metropolit! când privesc, ca în estaz,
La mărêța Ta figură, ca la munte de brădet,
Pururea cu trupul verde, deși pörtă 'n vîrf omet!...

Vultur Tu! ce cu sbor falnic, de pe stânci, de jos pornit,
Până sus la nouri astăđi sborul ager L'ai suit,
Cu plutire maiestósă, cu avênt fără de seamên,
Fiiu al Proniei divine, al gloriei frate geamên!!

Ridicat pe pedestalul, din mari fapte ziduit,
De-a Ta minte 'nflăcărată, de-al Têu braț neobosit, —
Viuă statuă a muncii și a mulței vrednicii,
Fi-vei lumii ridicată! pentru vremuri, pe vecii.

Veseli, deci, când ađi Osanna! noi în cale Iți strigăm,
Cu încredere deplină, demn Părinte 'Ți adresăm
Strămoșesca salutare, ca cătră cel nou Stăpân:
„Ca Andreiu să fi Tu mare!, ca Miron să fi Tu bun!“

Indelung și plin de gloriei să ne fi nouă Păstor!
Cu-ale Tale daruri multe să înalți pe-al Têu popor,
Pe poporul care astăđi, ascultați cât de cucernic,
Rugă 'nalță, umilită, cătră cel Atotputernic:

...Și dacă-I încărcat de ani,
Păstorul nostru mult iubit,
Și creștetul Ți e 'nălbit,
Ca flórea albă din April...
Tu Dómnne Bune, ține-ni-L!..
Și dacă e 'ncărcat de ani:
Ni-L ține 'ntru mulți ani!

Și traiu, cum scrie în Scripturi,
Traiu lung în ani, de Patriarch,
Iubitului nostru Ierarch,
Sê-I dai Tu Dómnne! ne rugăm —
Ađi mila Ta o implorăm,
Ca traiu, cum scrie în scripturi,
Sê-i dai, sê te înduri!

Ca cedrul, cel de pe Liban,
Inalță-L falnic, viguros,
Ca 'n pace, 'ntreg și sănêtos
Sê 'nvețe El cuvêntul Têu,
Printre iubit poporul seu!
Ca cedrul, cel de pe Liban,
Inalță-L, an de an!

Ioan Teculescu,
par. în Rêșnov.

Inalt Prea Sfintiei Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit

IOAN MEȚIANU.

— 28 Februarie v. 1899. —

Aurora diminetii cu mâni trandafirie
Deschide-a forții aripi cu flori împodobite,
Scăldat în mări de pară pe bolta aurie
Străluce mândrul sóre în rađe aurite...

E Ți de sêrbătóre; pe bolta innorată
De Țile de urgie a unui timp de jale,
Un sóre răsărit-a, cu inima curată,
Sê dea lumină caldă pe négra nóstră cale.

E Ți de sêrbătóre; natura e gătită
In candida ei haină și ceriu-i zimbitor,
Poporul mii de glasuri, mulțimea 'nsuflețită,
Sălută pe stăpânul, iubit Archipăstor.

Dea Domnul mâna-i blândă cu drag sê stăpânescă
Destinul vieții nóstre și-a scumpului popor,
In calea-i furtunósă tot flori sê înflorescă:
Mulți ani urăm cu toții Ilustrului păstor!

Sebastian Stanca,
stud. teol.

Imn festiv.

Cu ocasiunea instalării Inalt Prea Sântiei Sale Domnului

IOAN MEȚIANU

ca Archiepiscop și Metropolit al Românilor gr. or. din Transilvania și Ungaria.

Prea Sfinte, ceresc Părinte,
Pre Păstorul ce ne-ai dat,
Te rugăm cu toți ferbinte
A-L protege ne'ncetat!

Dómnne, binecuvintéză
Pre tot némul românesc
Și cu dar încununéză
Pe păstorul ce-L doresc!

Pilde, Tu, nenumărate
Tot mereu cu drag ne-ai dat —
Un gând astăđi ne străbate
Sufletul îndoișat:

Cu tot dreptul ne străbate
Spre Ioan, Archipăstor:
O'ntrupată Țeitate
Pentr'un demn și blând popor;

Cârja Sa archierescă,
Ca ș'al lui Moisi toiag:
Mari minuni sê sêvêrșescă,
Sê le fie la toți drag!

Rađe binefacétóre
Sê lucescă de pe tron
Spre turma cuvêntătóre,
Ca ș'un sóre 'n orizon!

Turma 'ntregă și-ațintesce
Ochii spre al ei Păstor
Și cu dor la El privesce
Ca la bun conducător.

Când durerea e mai mare
Intr'al nostru blând popor,
Dómnne, Tu, cu îndurare,
Ne-ai trimis mângăitor.

Sfântă Pronie cerescă
Ni-L protege 'ntru mulți ani:
Turma'n pace s'o păzescă
Și s'o scape de dușmani!

Sub a Lui prea blândă pađa
Noi de reu scutiți sê fim.
Ochiul cerului ne vađa,
Ca'n bine sê propășim!

Binecuvêntă stăpâne
Cu dar blândă turma Ta
Și sub scutul Têu o ține,
Ca să pótă 'nainta!

Prea Sfinte, ceresc Părinte:
Pre Păstorul ce ne-ai dat,
Te rugăm mereu ferbinte:
Ni-L protege ne'ncetat!

Brașov, în Februarie 1899.

I. Dariu.

Omagiu

Inalt Preasântiei Sale Archiepiscopului

IOAN MEȚIANU,

la instalarea Sa de Metropolit în 28 Februa-
riu 1899.

Ađi Tatăl Te-a învrednicit
Și fiul Te-a 'mputernicit,
Iar Duchul sfânt Te-a luminat,
Ca mire 'n scaun Te-a înălțat
Bisericii suprem ierarch!

Și rânduitu-Te-au păstor
Peste 'ncercatul Têu popor;
Sê'l aperi și sê'l ocrotești
Sê-l mângăi, sê'l însufletești
Ca bun și înțelept cârmaci!

Cu darul Te va întări
Necazurile-a birui;
Și'n fruntea némului călcând
Cu duhu-Ți calea luminând
Spre mântuire vei pași!

Ear noi cu 'ncredere privim
La Tine; pașu-Ți urmărim
Și sprijiniți pe-al Têu toiag
In scutul Têu ne dăm ou drag
Părinte-al tot poporului!

Ađi, când ne-ai binecuvêntat,
Și ruga Ta ai înălțat,
In mii de pepturi a pătruns,
C'un glas o turmă Ți-a răspuns:
„O Dómnne ține'l indelung“!

Maria Baiulescu

Conduct și concert.

In programul festivităților de in-
stalare a Êscelenției Sale I. P. S. no-
stru metropolit, s'a întemplat o schim-
bare. Și anume: conductul de torțe
proiectat pe Duminecă sara, s'a decis
sê aibă loc ađi, Sâmbătă. Inceputul va
fi la orele 8. In celelalte totul rămâne
neschimbat.

La serenada, ce se va face înain-
tea reședinței archiepiscopesci, se va
cânta următorul:

Imn festiv.

(Poesie de V. Bumbac.)

compus pentru cor de bărbați unisono și or-
chestă (instrumente de suflat) de G. Dima.

O, Dumneșule 'ndurate, ce'n milă n'ai hotar,
Din nesecata-Ți bunătate răvărșă-ne-al Têu dar,
Condu-ne Tu pe sfânta-Ți cale, ca'n veci sê nu greșim
Ci'n adăpostul milei Tale în veci sê Te mărim.

Se Te mărim prin fapte bune acum și pururea
Precum și legea Ta ne spune precum e voia Ta,
Tu prea puternice stăpâne, de ceriuri lăudat,
Mulți ani protege și ni-l ține pe bunu l'Rege-Impêrat.

Mulți ani, părinte, ni-l pădește pe-al nostru Archiereu,
Și pe popor Tu ni-l scutesce de dușmani și de rău,
Căci bun ai fost Tu din vecie, celor ce te iubesc,
Celor ce-ți sê închină Ție și-n legea Ta trăesc.

Êră Duminecă sara sê va da în
sala de esposiții un concert festiv
din partea Reuniunii române de musică,
cu următorul program:

Ouvertură din opera Wilhelm Tell de
G. Rossini.

2. Solia primăverii (Frühlingsbotschaft)
piesă de concert pentru cor micșt și orches-
tră, de N. W. Gade.

Două cântece pentru alt, din oratoriul
„Elias de F. Mendelssohn-Bartholdy. a) Arioso
b) Arie.

4. Trei cântece vechi românesce pentru
cor micșt. de G. Dima. a) Scumpă dragă co-
piliță. b) Așa mi-a fost ursita. c) Nu-i drep-
tate nu-i.

5. Menuett de Boccherini.

6. Credo, din missa C. dur op. 86.
pentru soli chor micșt și orchestră, de L. von
Beethoven.

